

BUDAPESTI
TÖRTÉNETI
MÚZEUM
VÁRMÚZEUM

1014 BUDAPEST SZENT GYÖRGY TÉR 2.
BUDAVÁRI PALOTA E ÉPÜLET
WWW.VARMUZEUM.HU

A kiállítás a BnF kiemelt
közreműködésével valósult meg.

{ BnF } Bibliothèque
nationale de France

**musée
Nicéphore
Niépce**

**INSTITUT
FRANÇAIS**
Budapest

MAP
Maison de l'Architecture
et du Patrimoine

BUDAPESTI
TÖRTÉNETI
MÚZEUM

nka
NEMZETKÖZI
KÖZTUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

MA
MŰVÉSZETI
AKADÉMIA



BUDAPEST

AU

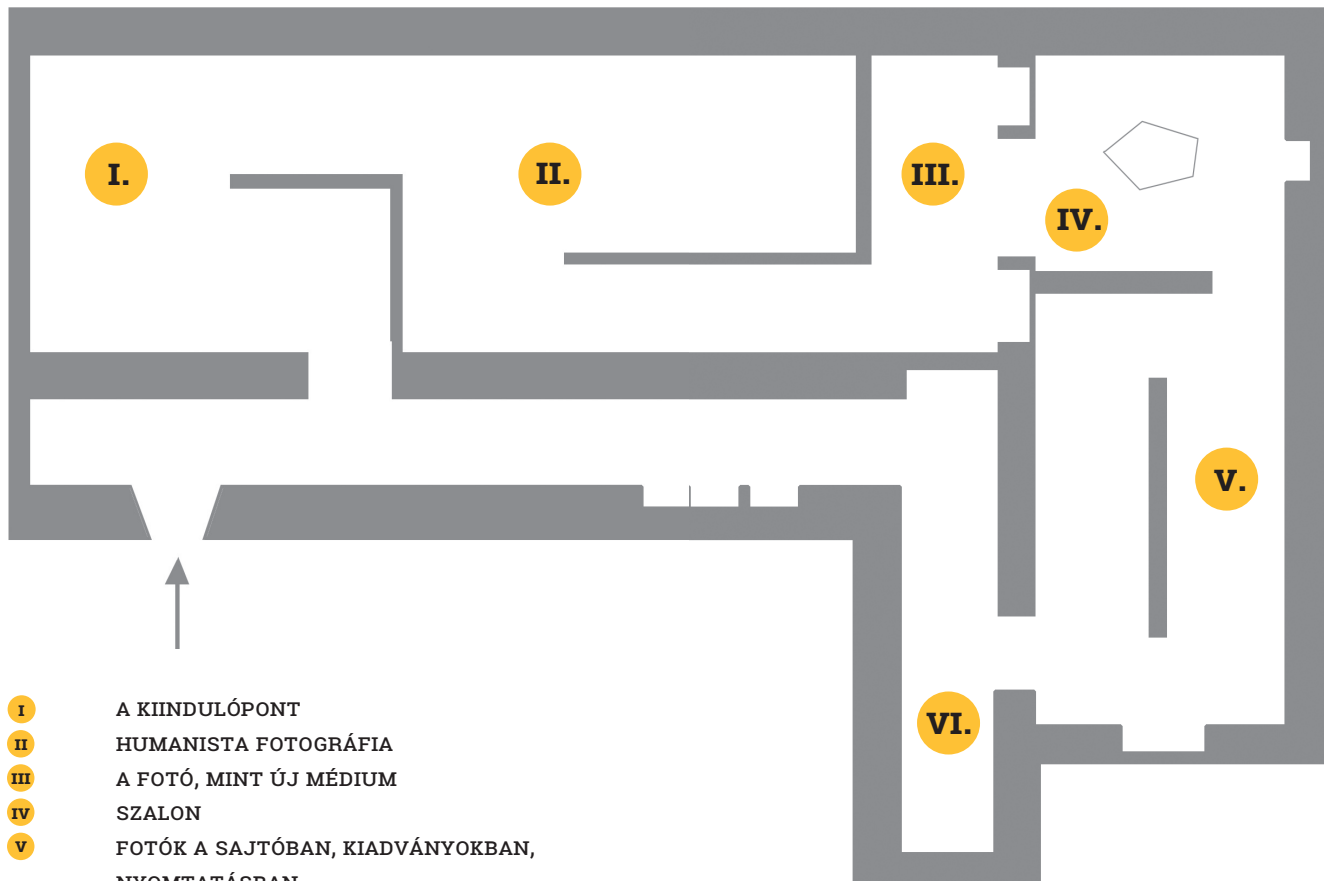
2019.10.04
—
2020.01.05

**MAGYAR SZÁRMAZÁSÚ
FOTÓGRÁFUSOK FRANCIAORSZÁGBAN**

Arcok és a fotográfus túlközödése egy ezüst íveggömbben,
1927, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et
du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész

REVOIR

— TÉRKÉP —



- I.** A KIINDULÓPONT
- II.** HUMANISTA FOTográfIA
- III.** A FOTÓ, MINT ÚJ MÉDIUM
- IV.** SZALON
- V.** FOTÓK A SAJTÓBAN, KIADVÁNYOKBAN,
NYOMTATÁSBAN
- VI.** KONTAKT, A MUNKAHORDOZÓ

AU REVOIR!

2019.10.04-
2020.01.05

MAGYAR SZÁRMAZÁSÚ
FOTOGRAFUSOK FRANCIAORSZÁGBAN

Kiállító művészek |

AATOTH | AIGNER | ALMASY |
ANDRÉ | BARNA | BERNAND-MANTEL |
BRASSAÏ | CAPA | CSEH | DUMAS |
DETVAY | FEHER | FÉKÉTÉ | FLEISCHER
HAAR | HERVÉ | HERVÉ | KERTÉSZ |
KLEIN | KOLLAR | LABORI MÉSZÖLY |
LANDAU | MARTON | NADJ | PÖRNECZI |
REY | RÉVAI | SARKANTYU | STEINER |
SVED | TRAUNER |

BEVEZETŐ

A Budapesti Történeti Múzeum Vármúzeum nemzetközi kiállítása azoknak a magyar származású fotográfusoknak a műveit hozta Budapestre, akiknek munkássága az 1920-as évektől napjainkig Franciaországhoz kötődik. Harminc, részben ismert és részben Magyarországon még ismeretlen alkotó vintage képein keresztül, eredeti dokumentumokkal, tárgyakkal és mozgóképes anyagokkal kiegészítve, keresztmetszetet rajzol a fotótörténet adott merítéséből. A közel kétszáz mű mellett a kurátori koncepció külön részt szentelt annak az ötven kontaktmásolatnak, melyek a kort tükröző, eredeti munkafelületeken keresztül rendkívüli betekintést engednek az 1920-as évektől napjainkig tartó időszakot felölelő alkotói folyamatokba. Az eddig még soha nem szerepeltetett fotográfiákat is szép számmal felsorakoztató kiállítás forrásai részben magyar, de zömében franciaországi állami és magán fotógyűjtemények. A kiállítás Cserba Júlia és Cseh Gabriella kutatásaiból született, alapgondolatát a közelmúltban megjelent *Magyar származású fotográfusok Franciaországban* c. könyvük szolgáltatta. A huszadik századi fotográfia

történetében, különös tekintettel a két világháború közötti időszakra, Franciaországban is egyedülállóan magas volt azoknak a magyar származású fotográfusoknak a száma, akik meghatározó jelentőségű tevékenységükkel hozzájárultak a modern fotográfia kialakulásához és a műfaj felvirágoztatásához.

Míg Franciaországban közismert, hogy az új média olyan korszakalkotó egyéniségei, mint André Kertész, Brassai és Robert Capa magyarok voltak, addig másokról, mint például Nora Dumas-ról, Ergy Landauról, André Steinerről, Lucien Hervéről, Rogi Andréről, Rosie Reyről még Magyarországon is csak kevesen tudják, hogy az előbbieket honfitársai voltak.

Azok a művészek és értelmiségiek, akik az I. világháborút követő évek egyre nyomasztóbb magyar politikai légköréből ki akartak törni és nagyobb alkotói szabadságra vágytak, tömegével hagyták el Magyarországot. Közülük sokan először Berlinben, majd Párizsban telepedtek le. Az 1920-1930-as években emigrálók között volt, aki képzett fotósként érkezett Párizsba, mint például a hazájában már komoly egzisztenciával rendelkező Ergy Landau, Révai Ilka és Labori Mészöly Miklós, a szociofotózásban gyakorlatot szerzett Kelen Margit és Rosie Rey. Mások, mint Emeric Fehér vagy François Kollár, Párizsban váltak fotográfussá, míg Brassai, Alexandre Trauner, Rogi André, Marton Ervin és Étienne Sved a képzőművészet felől jutottak el a fényképezéshez.

Az újonnan Párizsba érkező, friss szellemű fiataloknak viszonylag gyorsan, két-három év alatt sikerült bekapcsolódnuk a párizsi művészeti életbe, fontos kiállításokon vettek részt és felvételeiket népszerű lapok kezdték közölni. Jól dokumentálja a magyar fotográfusok meghatározó szerepét az a tény, hogy munkáik a legrangosabb francia közgyűjteményekben szerepelnek.

A Chalon-sur-Saône-i Nicéphore Niépce Múzeum gyűjteményében a gazdag magyar fotóanyag mellett a két világháború közötti és a felszabadulást követő évek sajtótermékeinek és albumainak páratlanul gazdag együttese található. E múzeum – archívuma magyar kollekciójának válogatott vintage műveivel, többek között Brassai, André Steiner, Paul Almásy és Étienne Sved fotográfiáival, valamint számos magyar fotográfus képeit közlő kiadványaival – jelentősen hozzájárult a kiállítás létrehozásához.

A Bibliothèque nationale de France (BnF) rendkívüli gyűjteményéből olyan különlegességeket bocsátott a Budapesti Történeti Múzeum Vármúzeum rendelkezésére, mint Rogi André, Robert Capa, Ergy Landau, Marton Ervin, vagy a kihagyhatatlan André Kertész eredeti nagytásai. A francia fotóarchívumok egyik legnagyobb, negatívokat is kezelő intézménye a Médiathèque de l'architecture et du patrimoine (MAP) fotógyűjteménye sem maradhat ki a listából, hiszen itt található François Kollar és André Kertész legfontosabb európai hagyatéka, melyekből a nagytásokon túl kontaktmásolatok és személyes dokumentumok is bekerültek a kiállításba. A rendhagyó fotóválogatás párizsi és budapesti magángyűjtemények darabjaival gazdagodott, köztük olyan eredeti André Kertész és Ergy Landau alkotásokkal, amelyek elkészülésük óta most először kerültek a nyilvánosság elé.

A magyar származású fotográfusok a II. világháború után ugyan kisebb számban, de a hatvanas évekig töretlenül jelentős helyet foglaltak el a francia fotográfiában. Örökségük a mai napig él és az újabb generáció számára inspirációs jelentőséggel is bír. Kortársaink számos indíttatásból érkeztek Franciaországba - éppúgy Magyarországról, mint bárhonnan a világból -, vagy éppen egykori bevándorlók leszármazottjaiként, már franciaként születtek egy olyan érába, ahol

a technika evolúciójának köszönhetően populárisabb kifejezési eszközként kezelhették a fotót. A fotótörténetet író elődököt azonban megkerülni nem lehet, hatásuk közvetve vagy közvetlenül felfedezhető az utódok munkáiban. Sarkantyu Illésnek Lucien Hervé volt a mestere, Cseh Gabriella André Kertész, Brassai és Rogi André egykori műtermeit kutató munkájával szerzett doktori címet. William Klein pedig magyar származású párizsi amerikainak vallja magát.

A kamerával végzett munka immár, mint legitim alkotói forma választható, innovatív technikai manifesztációival már nem kell újra megvívni azokat a harcokat, amelyekkel elődeink kezdetben még küzdöttek. Így a kortársi eszközhasználat gyakran a fotográfián mint állóképen túlmutat és a kamera lehetőségeit kihasználva multimediális mezsgyékre tesz kitérőt, ahogy tapasztalhatjuk ezt Carole Fékété, Alain Fleischer és Rodolf Hervé életműveiben is. Aaotoh Franyo a festészet, Josef Nadj pedig a mozgás perspektívájából közelít a fotóhoz. A Budapesti Történeti Múzeum Vármúzeumban megrendezett kiállítás kiemelt célja volt, hogy jól ismert fotográfusokkal egyetemben mutasson be olyan művészeket is, akik ez idáig kevésbé ismertek vagy teljesen ismeretlenek voltak Magyarországon, valamint a kortárs generációnak is helyet adjon a teljesség igénye nélkül. A kiállítás címe: *Au revoir!*, azaz *Viszontlátásra!* a frankofil kapcsolódáson túl az alkotók és műveik kétpólusú létére, fel- és eltűnésének lehetőségeire utal.

Cseh Gabriella és Cserba Júlia
kurátorok

I. A KIINDULÓPONT

André Kertész a fotográfia történetének egyik legnagyobb, legtöbbet idézett és vitathatatlan fontosságú alakja. Fotói humanista értékeket közvetítenek, alkotásai megelőzik korát. Életműve fotótörténeti referencia, melynek jelentőségét a kiállítás megfelelően érzékelteti is. A tárlat különlegessége az a három, nemrégiben előkerült, közel százéves fotó, melyek a nagyközönség számára itt láthatók először. A kicsiny képeken jellemzően emberi kapcsolatok, valamint a környezet tisztelete jelenik meg: Kertész szigetbecsei öröksége, humanista világszemlélete, melyek örökre meghatározták egyedülálló művészetét. Avantgárd szellemisége nemcsak kortársaira volt jelentős befolyással, de a következő művészgenerációkon napjainkig felfedezhetjük közvetlen vagy közvetett hatását. Az amúgy tanítói ambíciókat nélkülöző művész elsők között Brassai és Rogi André számára mutatott egyirányú utat a fotográfia felé. *Distorsions*-sorozatának inspirációi tetten érhetőek Alain Fleischer fotóin, Hervé Rudolf képein, valamint Teri Wehn-Damisch Kertészről forgatott filmjében látható, ahogy a művész több évtizeddel később újabb sorozatát készíti. Henri Cartier-Bresson mesterének tartotta őt, kép-ríportjainak rendhagyó narratív formája pedig aktuális sztenderdet jelent.



André Kertész: Arcok és a fotográfus tükröződése egy ezüst gömbben, 1927, üvegnegatívról készített eredeti kontaktmásolat, 9 x 12 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész

1 CSEH GABRIELLA

Cseh az *Enteriörtörténetek* c. sorozatában a párizsi magyar származású fotóművészek privát enteriőreivel és emlékezetével foglalkozik. Kutatómunkája terepeként részben a ma már nem élő művészek lakásai szolgáltak. A lakások felkutatása korabeli fotók és archívumok adatai alapján történik, ezek az ilyen módon kisajátított képek képezik vizuális világának alapját. Cseh kutatása André Kertész első párizsi lakásának ajtaját is felnyitotta, ahol a 20-as években első híres önportréit készítette az akkor húszas évei végé felé járó fotográfus. A privát kezdeményezésű feltárás során a helyszín még tetten érhető ismerős motívumait, sőt azok lerombolását is sikerült dokumentálnia. A lakásban talált radiátor még az egykori önportrékon is jól látható, melyet Cseh a kiállítótérbe emel és egy installáció részeként mutat be. Az archeológiai munkálatainak fotografikus eredménye az idő térbeli lenyomatát jeleníti meg egy évszázadnyi intervallummal.



Enteriörtörténetek : André Kertész első párizsi lakása és önportré, rue de Vanves, 1927-28, 2015, Párizs, 26 x 74 cm, giclée nyomat Hahnemühle Photo Rag Baryta, részlet, Forrás: Médiathèque de l'architecture et du patrimoine - André Kertész hagyaték archívuma, © Cseh Gabriella

2 ANDRÉ KERTÉSZ

André Kertész a fotográfia történetének egyik legnagyobb, legtöbbet idézett és vitathatatlan fontosságú alakja. Fotográfiai világszerte rendszeresen szerepelnek kiállításokon. A jelenlegi tárlat mégis olyan különlegességekkel szolgál a látogatók számára, melyek most először láthatók a művésztől. A kiállítóterben bemutatott három, kisméretű Kertész-kép csupán néhány hónappal ezelőtt, csaknem száz évvel készítésük után került elő további hét darabbal együtt.

Ezek a negatívval megegyező méretű, de vágott arányú, zsáneres hangulatú, az emberi kapcsolatokat bemutató, valamint a környezet szeretetéről és tiszteletéről árulkodó fényképek valószínűleg Szigetbecsén készültek. Több kópián maga a művész is feltűnik, továbbá jellemzően közeli barátai, családja.



Szerelmesek,
Magyarország, 1921,
4 x 4 cm, korabeli
brómezüst zselatin
kontaktkép, Ministère
de la Culture (France),
Médiathèque de
l'architecture et du
patrimoine,
Distr. RMNGP,
Donation A. Kertész

3 ANDRÉ KERTÉSZ

Kertész közel hatvan évvel az első *Distorsions* - képei után, visszatérve Párizsba újra elkészített egy hasonló sorozatot. Ezekből az idősebbkori, *Torzítások* című képeiből a Budapesti Történeti Múzeum Vármúzeum szintén elsőként mutat be néhányat. A kivételes megjelenés Teri Wehn-Damisch jóvoltából lehetséges, aki az *André dans les villes. Budapest-Paris-New York* c. 1986-os portréfilmjében örökítette meg a fotók készítésének pillanatait. A kiállítás először ad egyedülálló lehetőséget a Kertész *Distorsions* - sorozatok és előtanulmányok együttes, tanulmányozására.

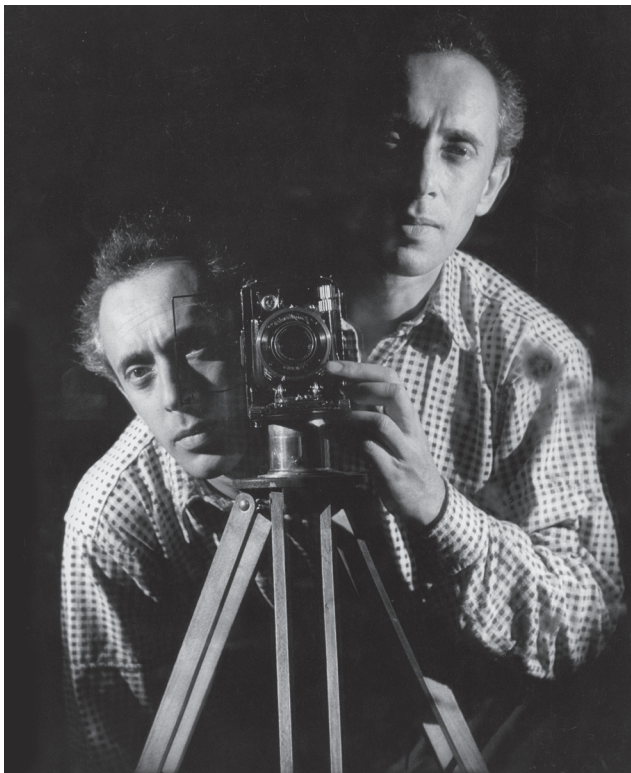
Torzítások 1/11, Párizs, 1984,
26 x 29 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
courtesy Teri Wehn-Damisch

4 RODOLF HERVÉ

Rodolf Hervé, az 1990-es évek pesti underground szcénájának meghatározó alakja a klasszikus fotózással szakítva dolgozott, és gyakran többszörös expozícióval, prizmák használatával, utólagos beavatkozással alakította ki markáns hangú, merész Polaroid képeit.



*A Rézonances csoport tagjai, Tilos az Á,
Budapest, 1990, Polaroid, 10,2 cm x 10,4 cm,
courtesy Várfok Galéria © Rodolf Hervé örököse*



Ervin Marton: *Önarckép*, 1952,
39 x 29,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
©Ervin Marton Estate (USA)

II. HUMANISTA FOTOGRÁFIA

Az irányzat az 1930-as években Franciaországból indult el feltehetően a német Új tárgyiasság (Neue Sachlichkeit) ellenreakciójaként és a II. világháborút követő években erősödött meg.

Képviselői nem a „szokatlan”-ra, „meghökkenítő”-re vagy a „magával ragadó”-ra vadásztak, hanem a valóságot adták vissza egyfajta szubjektív objektivitással, líraian, empátiával, érzékenységgel. Miközben a humanista fotográfia fókuszában az ember áll, ez nem jelenti azt, hogy a vizuális megjelenítésben is az ember a középpont: a képeken a téma és a környezet egyforma fontossággal bír. Míg voltak, akiknek szinte teljes életművét ez a stílus jellemezte (Robert Doisneau, Izis, Brassai), addig másoknál a humanista fotográfia munkásságuknak csak egy szeglete volt, mint például Emeric Fehér, Lucien Hervé vagy François Kollar esetében, de ide sorolhatjuk Ergy Landaut és Nora Dumas-t is. A humanista fotók népszerűségét mutatja, hogy a korabeli magazinok mellett előszeretettel publikálták plakátok, képeslapok és naptárak formájában is őket.

5 ROGI ANDRÉ

A 30-as évek elején Párizsba érkező Robert Capát még laborálni tanító Rogi André a riporttémáktól határozottan a portréfotózás felé fordult. Művészportréi máig képviselik és kísérik olyan művészek életrajzait, kiadványait, mint Dora Maar, Picasso, Colette és sokan mások, de gyakran fotózott nem közismert alakokat is műtermében. Befelé forduló, zavaros élete végére egy viszonylag vékonyka, rendezetlen mappa maradt az utókorra. Az Anonym-portrék között való kutatás mégis egy új, ismerős arcot leplezett le:

a fiatal Denise René egészalakos képét csodálhatjuk, melyen a pályakezdő magyar művészeket is gyakorta felvonultató francia galerista egy kanapén, felhúzott lábakkal néz a rászegezett fényképezőgépbe.

Nem meglepőek André Lhote Rogi André fotóit méltató szavai sem, miszerint „látszik, hogy festő készítette”.

Cseh Gabriella a Rogi André hagyaték revíziója során készített fotósorozatával bevonja a nézőt kutatásaiba és megismerteti őket a fotográfusnő komplex személyiségével, életének eddig rejtett részleteivel.

Denise René Lurçat faliszőnyege előtt,
23,3 x 16,8 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
Bibliothèque nationale de France (BnF)

6 ÉMERIC FEHER

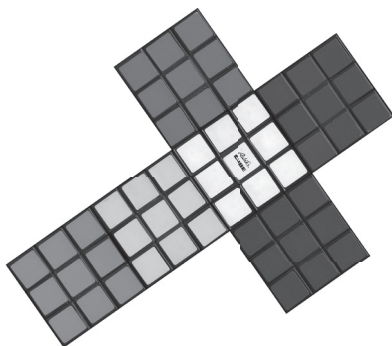
Augusztus, 1934 körül, 24 x 30 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams



A kép 1937-ben szerepelt New Yorkban a Photography: 1839-1937 kiállításon, amelynek kurátora Beaumont Newhall fotótörténész, egyik művészeti tanácsadója pedig Moholy-Nagy László volt.

7 CAROLE FÉKÉTÉ

Fékété, Rubik-kockáját nem az általunk megszokott tárgyként mutatja be. Felrúg mindent körülötte, csupán az oldalak motívumait hagyja meg a néző számára fogódzónak. A művészetben egyik legkorábban használt formát: a keresztet választja, melynek jelentése szerzteágazó lehet: középpont, elválasztás, sugárzás, háromszög, négyzet, stb. Idézi Malevich szuprematista periódusát, ezáltal a tárgytól és emberektől megfosztott végtelen világ háttérét, a térrel való határtalan játékot; döntött formája pedig többek között a bizonytalanság kérdését hívhatja életre a nézőkben. A mű címe szintén ellentmondásokat hordoz, felrúgja a logikát. A könnyen dekódolható installációknak szándékosan hátat fordító mű kiállításban való elhelyezkedése is inkább az idegenség fenntartására törekszik.



Rubik kocka 2010-2015, 50 x 50 cm,
6 db négyzetes kép együttese, tintasugaras print
és matt Diasec, a művész jóvoltából
© Carole Fékété

8 BRASSAI



Ismeretlen szerző:
*Tihanyi Lajos és
Brassai*, Párizs, é.n.,
MNG

Tihanyi Lajos festőművész és az akkor még Halász Gyula néven pályáját kereső Brassai az 1920-as évek elején, a berlini éveik alatt kötöttek életre szóló barátságot egymással. Brassai 1928-ban átvette a Párizsból New Yorkba távozó festő műtermét a Hôtel des Terrasses-ban. A Tihanyi-hagyatékából előkerült fotográfia valószínűleg a párizsi vizionlátásuk dokumentuma. Brassai a Hôtel des Terrasses-ban alakította ki első fotólaborját. A Tihanyi-hagyaték megmentése végül barátjának Brassainak és egy másik magyar művésznek, Ervin Martonnak köszönhető.

9 BRASSAÏ

Brassaï *Paris de nuit* c. albumának első megjelenése vízváltató jelentőségű volt az André Kertésszel folytatott barátságát illetően. Ismeretségük kezdetén még fotográfus – újságírói viszonyban voltak, majd egyre több időt töltöttek egymással, barátságuk elmélyült. Így Brassaï - még Halász Gyula néven - gyakran elkísérte Kertészt fotózásaira, ahol lassacskán kedve támadt a mesterség műveléséhez. Hôtel des Terrasses-beli szobájában szorgos munkával tökélyre vitte az éjszakai fotózás technikáját, és 1932-ben már Brassaï néven jelentette meg a mai napig újabb és újabb kiadásokat megélő, elsöprő sikerű fotóalbumát. Az éjszakai Párizs fotózását mindkét művész őszintén saját ötletnek érezte, bárkié is lett a megvalósítás. Ezen eltérő vélekedésük egy életen át tartó feszültséget generált közöttük.

Paris de nuit, Éjszakai Párizs, könyv,
1932, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône

10 CSEH GABRIELLA

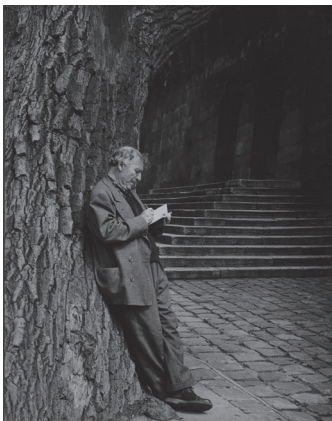
Brassai műtermének utolsó és szinte csodával határos módon érintetlen nyomait sikerült még tetten érnie Cseh Gabriellának 25 évvel a művész halála után és 3 nappal az enteriőr lerombolása előtt. Képein olyan személyes tárgyak mesélnek a múlttól, mint a fotográfus nagyítója, a Minotaure c. lap tiszteletére font, két bikafejet formázó nádmaszk, szobrászállvány vagy két, nagy méretű vintage kópia a Graffiti-sorozatából.



Enteriőrtörténetek: Brassai párizsi műterme, rue du Saint-Gothard, 2008, 30 x 45 cm, giclée nyomat Hahnemühle Photo Rag Baryta, részlet, a művész tulajdona © Cseh Gabriella

11 ERVIN MARTON

Ervin Martont fotográfusként bízták meg a *Les peintres témoins de leurs temps (A festők, mint koruk tanúi)* című művészeti kiadvány kapcsolódó eseményei dokumentálására. Ennek kapcsán számos olyan művészportrét készíthetett, melyek már az ismert alkotókat mutatják be, Képein szerepel többek között Jean Cocteau, Jacques Prévert, Jean Genet, Albert Camus, Charlie Chaplin, Yves Montand, Paul Léautaud, François Mauriac, Pablo Picasso és még sokan mások. E munkája során kötetett kapcsolata Marc Chagallal egészen a festő műterméig, sőt szűk családi köréig vezetett, ahol Marton számos fotót készített kortársáról, mint korának fotográfus-szemtanúja. A portrék egyik vintage-nagyítását a BnF gyűjteményébe választotta.



Marc Chagall, Párizs, 1951,
39,1 x 29,5 cm,
korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, magángyűjtemény
© Ervin Marton Estate (USA)

12 ÉMERIC FEHER

Mind Fehér, mind pedig Marton névéhez számos, figyelemre méltó aktfotó fűződik, amelyeket különböző magazinok is közöltek. Egyebek mellett Fehér egyik aktja bekerült az 1937-ben Londonban megjelent *My Best Nude Study: 48 Studies by Leading Photographers* albumba (George Routledge&Sons, Ltd.) is. A két fotográfust szoros barátság fűzte egymáshoz. Ennek egyik megmaradt emléke ez a közös album.

*Émeric Feher – Ervin Marton:
Akt tanulmányok, 1948*

III. A FOTÓ, MINT ÚJ MÉDIUM

FOTOGRAFIA A KORTÁRS MŰVÉSZETBEN

A fotográfia, mint új médium, Franciaországban az 1970-es évek elején – elsősorban Alain Fleischer és Christian Boltanski munkáin keresztül – kezdett beépülni a kortárs képzőművészetbe. A fotográfia számos kortárs művész számára olyan, mint festőnek a festék és a vászon, szobrásznak a megmunkálásra váró anyag: különféle procedúráknak alávetve képzőművészeti alkotássá válik. Akár analóg, akár digitális géppel készül a felvétel, csak a művész fantáziája szabja meg a rendelkezésére álló eszközök tárházának gazdagságát. Ilyen például a hagyományos szabályok felrúgása mind a fotózás, mind pedig az előhívás, a nagyítás során; a játék a fényvel, idővel, tükröződéssel, méretekkel; képek összedolgozása akár más fotókkal, akár más műfajból származó alkotással, képmódosító eljárások; utólagos ráfestés, kaparás, takarás, hajtogatás megjelenítése elektrografikában, vetített formában, installációban.

13 ALAIN FLEISCHER

Alain Fleischer nyolcvanas évek elején készült felvételein különféle, háztartásban használt fémtárgyak: kanál, vasaló, teáskanna felületéről valóságos személyek torzított, irreálisan rejtelmessé változott arcai tükröződnek vissza. A sorozatot egy gyerekkori emlék inspirálta:

„Valahányszor a nagymamámnál teáztam, mindig az ő torzítottan visszatükröződő arcát néztem a teáskannán.”



Kafka, 1982, 57 x 40 cm,
brómezüst zselatin nagyítás,
magántulajdon © Alain Fleischer

14 DETVAY JENŐ EUGÉNE

Detvay kézzel foglalkozó fotójának manuális jellege - mellyel magát a műtárgyat fizikai dimenziójában is hangsúlyozza - éppannyira jelen van a fotók szemlélete közben, mint a képek témái. Polaroid-korszakának kezekkel, tapintással foglalkozó szakaszában a kép és készítője között egyfajta egymást „kezelő” viszony kialakulásának és lenyomatának lehetünk tanúi. Fotóinak tárgya a szellemi és fizikai kapcsolódás médiuma. A tenyerét, ujjlenyomatait, bőrfelületeket, pozitív-negatív viszonyokat, tökéletesség és hibalehetőségek között húzódó határokat kutató művész önmegfigyel; a laboreljárások során használt gesztusok, mozdulatok lehetnek a művész fényképezőjével, vagy lyukkamerájával dokumentált verziójuk.



Öt, 1987 - 1998,
57 x 47 cm, brómezüst
zselatin nagyítás,
Polaroid 665,
a művész jóvoltából
© Detvay Jenő Eugène

15 AATOTH FRANYÓ

Aatoth Thaiföldön készült fotói erősen grafikus jegyeket hordoznak, festészetének utóbbi periódusához hűen nonfiguratív világot mutatnak. A fotókon megjelenő Tó egyszerre konkrét és absztrakt hely. Aatoth a természet elemeit olyan minimalista módon ragadja meg, mely már önmaga a meditáció eredményeként is értelmezhető. A kép elkészítésének helye, Rairakhdhammatchart, a dharma tanítás földje.

*A tó, Rairakhdhammatchart, Thaiföld,
2016, 70 x 100 cm, színes nyomat,
courtesy Várfok Galéria, Budapest
© Franyo Aatoth*

16 SACHA GOLDBERGER

Sacha Goldberger a korszerű magyar textilipart megteremtő Goldberger-család leszármazottja, a Mauthausenbe deportált és ott elpusztult dr. Buday-Goldberger Leó dédunokája. Hatalmas közönségsikert aratott, *Mamika* c. humoros albuma a napjainkban századik évén is túl lévő nagynyja: Goldberger Frederika bárónő, azaz “Mamika” részvételével készült.

Sacha Goldberger: *Mamika*, Balland, könyv, 2010.

IV. SZALON

Az 1910-es évek elején még csak az előkelő, polgári szalonok falaira kerültek az akkor még státuszsimbólumnak tekintett családi fényképek, de hamarosan mindenki számára elérhetővé vált a szülők, a gyerekek és a fontosabb családi események megörökítése. Ahogy nőtt az érdeklődés, úgy szaporodtak a fényképészeti műtermek. A felvételek többnyire különböző tárgyakkal kiegészítve, díszletszerű háttér előtt készültek, de kezdetben az is előfordult, hogy a hátteret utólag festették rá az üveglemezre.

A 20. század első felének fényképein gyakran szerepeltek ismert színészek, írók, közéleti személyiségek, elegáns hölgyek és diszkrécióval kezelt női aktok. A tízes évek vége felé pedig megjelentek a hasznos szolgáltatáson túlmutató művészi törekvések és rendszeressé váltak a kiállítások, szalonok. Révai Ilka - kizárólag az arca koncentrálna - új stílust teremtett a portréfotózásban. Szerdánként tartott szalonja írók, költők, művészek népszerű találkozóhelye volt. Ergy Landau, Nora Dumas és Rosie Rey pedig a fotózás sokféle területét magába foglaló életműveket hoztak létre. A műtermi fotózás sokat veszített jelentőségéből, de ma is használatos. Napjainkban leginkább a kortárs művészet él a lehetőségeivel, de a legújabb családi képek trendje is a fotóstúdiók felé fordul.



Labori Mészöly Miklós: *Cím nélkül*, 1930-as évek,
19 x 23 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
a Meszoly család jóvoltából, Párizs,
© Labori Mészöly örökösei

17 ERGY LANDAU

Ylla (Koffler Kamilla, 1911- 1955), akárcsak Nora Dumas, 1931-től retusőrként dolgozott Ergy Landau párizsi stúdiójában. Az ő révén lett tagja 1933-ban az akkor induló Rapho ügynökségnek, és ugyanebben az évben saját, állatfotózásra specializálódott stúdiót nyitott.

Ylla portréja, 1952, 39 x 29,5 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône © Ergy Landau / Rapho

18 RÉVAI ILKA



A húszas-harmincas években virágzó, főleg felvilágosult nőket vonzó avantgarde mozgásművészetet szoros kapcsolat fűzte a zenéhez és képzőművészetéhez éppúgy, mint a fotográfiához. Révai Ilkának ez a képe sem egyszerűen csak egy női akt, hanem a fotózást művészeti eszközként kezelő mozgástanulmány, ahogy ez olyan jelentős kortársai életművében is jelen van, mint Máté Olgáéban, Angeloéban, André Kertészében és Lengyel Lajoséban.

Éva, 1920-as évek második fele,
15,5 x 22,8 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
courtesy Kajdi Csaba, Budapest © DR

19 LABORI MÉSZÖLY

Labori Mészöly húszas-harmincas évekbeli műtermi felvételei gondosan beállított modelljeivel, a festett díszlethátterekkel és kísérőtárgyakkal a műfaj klasszikus és tipikus példái. Alexander Trauner a saját fotográfiáit lényegítette át díszleteinek elemévé filmjeiben.



Női modell, 1920-as évek vége,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
24 x 16,5 cm, a Mészöly család jóvoltából,
Párizs © Labori Mészöly örökösei

20 JOSEF NADJ



Az önmagát táncosként, koreográfusként, fotó- és képzőművészként is meghatározó Nadj műveiben darabról darabra szélesíti eszköztárát és bontakoztatja ki sajátos komplex nyelvezetét, melynek gesztusteremtésébe táncon kívüli médiumot, így a fotográfiát is bevonja. „Minden ciklusnak megvan nálam fotóban is a megfelelője, szinkronban vagyok vele.” – vallja. Mnémosyne sorozatában mumifikálódott lényeket animál műtermében, egyensúlyozva és átjárhatóságot teremtve a rendezői-szereplői-fotográfusi és színpadi-műtermi lehetőségek között.

Mnémosyne 33, 2018, 30 x 30 cm,
giclée nyomat Canson Baryta papíron,
a művész tulajdona © Josef Nadj

V. FOTÓK A SAJTÓBAN, KIADVÁNYOKBAN, NYOMTATÁSBAN

A műfaj kiteljesedésében alapvető szerepe volt a VU-magazin elindulásának. A Lucien Vogel által 1928-ban alapított, igényes kivitelű lap gerincét a képriportok adták és ezzel új horizont nyílt meg a fotográfusok előtt. Ez a szemle szolgált mintaként a később indult Regards-nak, a Miroir du Monde-nak, a Voici-nak, valamint az amerikai Life-nak és Look-nak. Néhány név a VU magyar közreműködői közül: Lucien Aigner, Rogi André, Bernard-Mantel, Brassai, Robert Capa, Nora Dumas, Georges Friedman, Michel Graner, H. Guttman, Lucien Hervé, Emerich és Margit Kelen, André Kertész, François Kollar, Ergy Landau, Martin Munkacsí, Nicolas Muray, Rosie Rey, André Steiner, Willinger László... A fotográfusok vagy közvetlenül valamelyik lap megbízásából készítették fotóikat, vagy a sorra alakuló fotóügynökségek valamelyikére bízva jelentették meg háborúkról, politikai, kulturális és hétköznapi eseményekről beszámoló riportjaikat; társadalmi jelenségeket, szokásokat, életmódot dokumentáló műveiket a bel-és külföldi magazinokban.



André Steiner: *Kígyóbűvölő*,
Marrakech, 1933, 30 x 24 cm,
korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône
© Nicole Bajolet Steiner

21 ROBERT CAPA

Capa 1942-ben egy fegyvereket szállító hajóval New Yorkból visszatért Európába, hogy a háború eseményeiről első vonalból tudósítson. 1944-ben ott volt a normandiai partraszállásnál, a francia nagyvárosok, valamint Párizs és Berlin felszabadításánál. Arra a kérdésre, hogy ő, aki mindenhol ott volt, miért nem készített felvételeket a felszabadított koncentrációs táborokban, így válaszolt: "A koncentrációs táborokat előzőnlötték a fotóriporterek, és minden újabb fotó, ami a borzalmakról készült, csak csökkentette az üzenet erejét" (Sebastien Smirou, *Un temps pour se séparer (Notes sur Robert Capa)*, Éditions Helium, 2016.) Az amerikai 17. légiszállítású hadosztállyal együtt vállalva a kockázatot Capa ejtőernyős ugrást hajtott végre Németország felett a Rajna folyó átlépését célzó, nagy rohamban. Ezt írta: „Mindenki csak a földön fekszik, amikor leér, de néhányan soha többé nem kelnek fel.”

II. Világháború, Németország, 1945,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás, 35 x 24,1 cm,
Bibliothèque nationale de France (BnF)

22 ROBERT CAPA

Capa felvételének két lehetséges olvasata: a romok árnyékában újrainduló élet örömeiben fürdő berlinieket látjuk rajta; másrészt annak a szavakkal ki nem mondott gondolatnak a közvetítése, hogy annyi borzalom után hogyan lehet úgy tenni, mintha mi sem történt volna.

A szörnyűségeknek vége van, a németek kezdenek visszatérni a boldogabb élethez, Németország, 1945, 34,6 x 27,2 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)

23 ROBERT CAPA

Robert Capa 1934-ben ismerkedett meg Gerda Taroval, eredeti nevén Gerta Pohorylléval. Capa, akkori nevén még Friedmann Endre, nemcsak a karrierjét elősegítő, amerikai hangzású „Robert Capa” nevet köszönhette Gerdának, de fotóriporterként a spanyol polgárháború leghevesebb összecsapásait is együtt fotózták.

Capa éppen Párizsban tartózkodott, amikor 1937 nyarán Gerda Taro halálos gázolás áldozata lett a spanyol fronton. 27-ik születésnapján ezek kíséretében a Père Lachaise temetőben temették el. Elvesztését Capa élete végéig nem tudta feldolgozni. Kettejükéről az egyetlen ismert közös képet barátjuk, az amerikai fotográfus, Fred Stein készítette 1936-ban egy párizsi kávéház teraszán.

Gerda Taro, Spanyolország, 1937, 23,4 x 29,1 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)

24 ÉTIENNE SVED

Étienne Sved 1938-ban Párizsban szándékozott letelepedni, de mivel nem kapta meg az engedélyt, tovább utazott Egyiptomba és ott vészelte át a háborút. Az ott töltött hét év alatt, többnyire számárháton, szinte egész Egyiptomot bebarangolta hatalmas mennyiségű felvételt készítve antik építményekről, szobrokról, temetkezési helyekről és a hétköznapi életüket élő emberekről: a több ezer év előtti idők emlékeiről és a jelenről. Barátsága Étienne Drioton egyiptológussal, az egyiptomi régiségeket kezelő állami intézmény igazgatójával, lehetővé tette, hogy 6x6-os Rolleiflex gépével végigfényképezze a múzeum antik gyűjteményét és megnyíljon előtte a korai egyiptomi civilizációból fennmaradt valamennyi helyszín.



Fiatalember a hajóorrán, 1938 és 1944 között,
20 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse

25 BERNAND-MANTEL BÉLA

A Comédie Française, az Opera de Paris, az Odeon, a Folies Bergères és az Avignoni Fesztivál hivatalos fotósa volt. Minden színházi eseményt, próbát, előadást dokumentált. Korabeli műsorfüzetek sokaságában fordulnak elő színpadi fotói.



*Jean-Louis Barrault Baptiste szerepében,
„Les Enfants du Paradis”, Théâtre de l’Odéon, Párizs,
1959, 18 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
magántulajdon, Párizs © Béla Bernand-Mantel örökösei*

26 ERGY LANDAU

*Nyilazó férfi, 1953-54, 18 x 24 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
courtesy Christine Dufour-Beothy ©
Ergy Landau / Rapho*

Ergy Landaut szoros barátság fűzte Beöthy István, Franciaországban élő szobrászművész feleségéhez, Beöthy-Steiner Anna képzőművészhez, akinek idősebb kislánya, Christine gyakori modellje volt gyerek-és reklámfotóinak. A kínai és mongóliai utazásról készített felvételeket Christine Beothy őrizte meg, az ő önzetlen segítségének köszönhetően került közülük néhány a kiállításra.

27 ANDRÉ STEINER

*Kígyóbűvölő, Marrakech, 1933,
30 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône
© Nicole Bajolet Steiner*

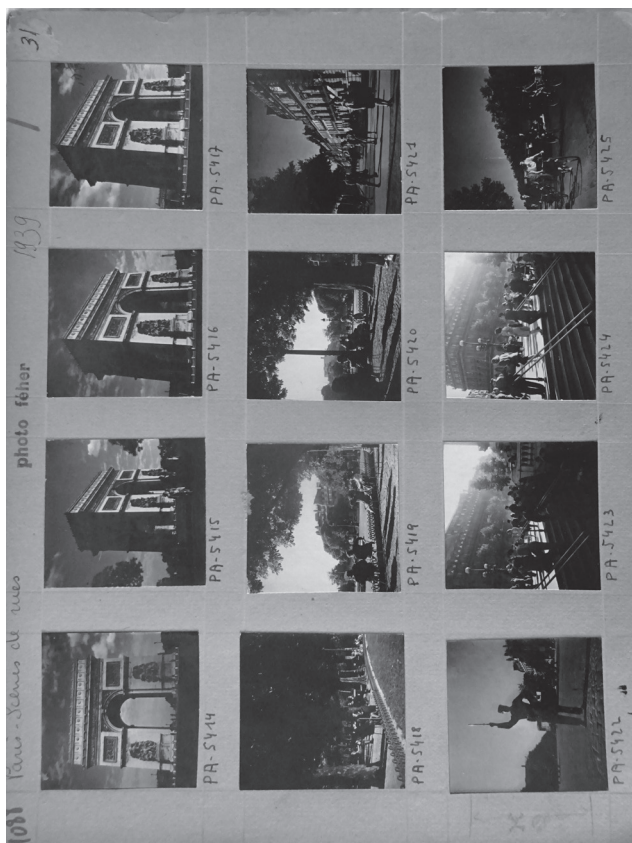
André Steiner 1933-ban megbízást kapott a Gyarmatügyi Minisztériumtól (Ministère des Colonies), hogy Marokkóról készítsen dokumentumfotókat. Utazásáról jelentős mennyiségű felvétellel tért vissza Párizsba, amelyeket különböző magazinok közöltek, és néhány a Musée d'Ethnographie (Etnográfiai Múzeum) 1933-35 között rendezett tárlatain is szerepelt.

28 VU

Robert Capa első kapcsolata a Vu folyóirattal még nem fotóriporteri minőségében jött létre, hanem képes folytatásos regények szereplőjeként jelent meg a lap oldalain. Az 1934. július 4 - i szám címlapján látható bumerángos ausztrál gyilkos (Le Tueur au boomerang) nem más, mint André Friedmann, a későbbi Robert Capa. Az 1934. november 7-i Vu még neve feltüntetése nélkül, de végre fotóit is közölte; a két héttel későbbi számban pedig már saját neve alatt jelentek meg képei.

VI. KONTAKT, A MUNKAHORDOZÓ

A fotográfiában a megfelelő pillanat, látószög, technika megválasztása épp olyan fontos, mint végül a kattintások közül a megfelelőt valódi alkotássá emelni. Ez a választás, többnyire közties munkafolyamat, a kontakt(másolat) segítségével történik, mely egy olyan fotóalapú oldal, ami a negatív és a fényérzékeny fotópapír közvetlen érintkezésével, azaz kontaktusával méretazonos pozitív képet hoz létre. Megjelenéséből így következtethetünk a művész által használt technikákra, a felvételi stílusra, az alkotói gondolkodás menetére és akár a kontakt készítésének idejére is. Kis formátuma közelről szemlélést követel a befogadótól, jóllehet eredetileg nem közönségnek szánt képhordozó. Azonban az érdeklődő befogadó számára is kellően információgazdag betekintést nyújthat az alkotói gondolkodásba, labortitkokba, vagy az alkotó-alkotás viszonyába. A kiállításban szereplő művészek különféle viszonyai saját munkáikhoz vagy kontaktjaikhoz meglehetősen színes palettát vázolnak fel a közönség számára, melyben a kontakt megjelenik, mint munkafázis, mint újrahasznált felület, közvetlenül művé emelt kép, és mint indirekt inspiráció.

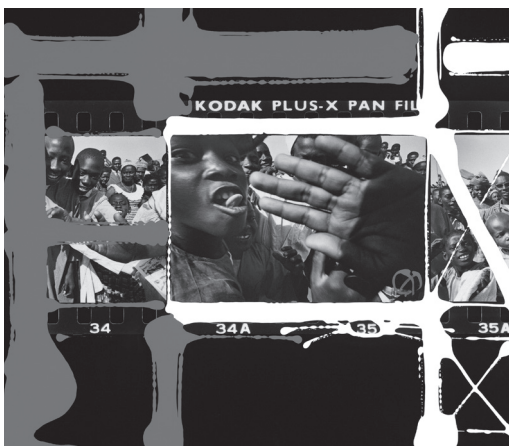


Émeric Fehér: *Boltívek*, 1939,
 24 x 30 cm, korabeli brómezüst
 zselatin kontakt, magántulajdon,
 Párizs ©Yvonne Feher-Guilliams

29 WILLIAM KLEIN

“Igazi kis amerikai voltam, baseball-lal, futball-lal, játékkal, vagyis semmi különös. A nagyanyám egy szót sem tanított meg nekem magyarul, viszont magyar ételeket és süteményeket készített.”

Klein a kilencvenes évek elején - korábbi felvételeinek kontaktjaira festve - új munkába kezdett:létrehozta a továbbiakban számos kiállítása anyagát képező *Contacts Peints*-sorozatot. Az újraértelmezett, erős léptékváltással élő képekben a fotográfus, a filmes és a festő William Klein művészi törekvései összegeződnek.



*Iskolai kirándulás, Dakar, 1963 (ráfestés 2000),
119,4 x 142,9 cm, kromagén nyomat,
a művész tulajdona © William Klein*

30 - 34 ÉMERIC FEHER

Feher kontaktgyűjteménye számos részletes információval szolgál a művész munkastílusáról, fotókészítési szokásairól. Jegyzetekkel, dátummal, sorszámokkal is katalogizált repertoárja klasszikus funkciót tölt be, egyfajta előnézeti képként szolgál. Ugyanez jellemzi számos kortársát is. Étienne Sved heterogén hagyatékában található kontaktmásolatai nem csupán egy eltűnt világ tanúi, de nagyban hozzájárultak életrajzi adatainak pontosításához, gazdagításához az ábrázolt helyszínek alapján. André Kertész kontaktjaira rajzolt keretei, jegyzetei klasszikussá váltak, üveglemezekről készített 1:1 méretű kontaktmásolatai pedig az archívumban töltött idő alatt emelkedtek a műtárgy státuszáig, melyet prezentációs formájuk (falon, keretezett formában) hivatott hangsúlyozni. Carole Fékété Virágok c. sorozatának bemutatására a kontaktjainak formáját választotta, így az organikus formákkal párhuzamba állított folyamatokkal hangsúlyozza a lehetőségek diverzitását. Sarkantyú Illés műalkotássá rendezte munkájának tárgyát, a Lucien Hervé archívumában található, a művész kontaktjait tartalmazó zárt mappákat.

Boltívek, 1939, 24 x 30 cm,
korabeli brómezüst zselatin kontakt,
magántulajdon, Párizs ©Yvonne Feher-Guilliams

35 LUCIEN HERVÉ

Lucien Hervé, Le Corbusier épületeinek fotográfusa, felvételeinek kontaktfotóit színes kartonokra ragasztotta fel, és valamennyiből két példányt készített. Egyiket az építész, másikat saját maga számára. A Fondation Le Corbusier mintegy 1200 ilyen kontakttal rendelkezik, és ezekből került közel kétszáz a kötetbe.

Quentin Bajac, Béatrice Andrieux, Michel Richard, Jacques Sbriglio:
Contacts: Le Corbusier/Lucien Hervé, Éditions Seuil, 2011

MŰTÁRGYLISTA

AATOTH, Franyó (1954)

A tó, Rairakhdhammatchart, Thaiföld, 2016, 70 x 100 cm,
színes nyomat, Várfok Galéria, Budapest © Franyo Aatoth

AIGNER, Lucien (1901 – 1999)

Fjodor Saljapin operaénekes, 1935, 31 x 23 cm, korabeli brómezüst
zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)

Albert Einstein, 1940, 35 x 28 cm, korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)

ALMASY, Paul (1906 – 2003)

A Nílus partján, 1960 körül, 49,5 x 40 cm, korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Peru, 1967, 40 x 40 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Egészségügyi ellenőrzés, Angola, 1960 körül, 37,8 x 30,1 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore-Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône

A Meteora-kolostorok utolsó szerzetesei, 1949, 35,8 x 30,3 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore-Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône

Marrakech zsidónegyedében, 1968, 39,8 x 30 cm, korabeli brómezüst
zselatin nagyítás, Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Gyógyszerosztás, 1960, 39,4 x 30 cm, korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Mexikó, 1960, 39,6 x 40 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Jamaika, 1960 körül, 47,2 x 40,5 cm, korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Zaire, 1960 körül, 39,5 x 30,4 cm, korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Interjú a Niger partján, 1970, 39,5 x 30,4 cm, korabeli brómezüst
zselatin nagyítás, Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

ANDRÉ, Rogi (1900 – 1970)

Denise René Lurçat faliszőnyege előtt, 23,3 x 16,8 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Dora Maar, 16,5 x 21,6 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Henri Matisse, 1933, 38 x 29,1 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Fiatal női arc, 28,8 x 17,3 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Colette, 1947, 39 x 29,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)

BARNA, Anna (1901 – 1964)

Végzet asszonya, Párizs, 1930-as évek, 25 x 15 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Vintage Galéria, Budapest © DR
Cím nélkül, Párizs, 1930-as évek, 25 x 20 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Vintage Galéria, Budapest © DR
Cím nélkül, Párizs, 1930-as évek, 25 x 19 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Vintage Galéria, Budapest © DR
Cím nélkül, Párizs, 1930-as évek, 25 x 20 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Vintage Galéria, Budapest © DR
Spanyol atyák, Párizs, 1930-as évek, 25,5 x 19 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Vintage Galéria, Budapest © DR

BERNARD-MANTEL, Béla (1911 – 1967)

Gérard Philipe az Épiphanies című darabban, Párizs, 1947, 18 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Béla Bernard-Mantel örökösei
Albert Camus, 1953, 18 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Béla Bernard-Mantel örökösei
Louis Jouvet La Folle de Chaillot című darabban, Párizs, 1945, 18 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Béla Bernard-Mantel örökösei
Jean Marais Colette Chéri című színdarabjában, Párizs, 1949. október, 18 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, © Béla Bernard-Mantel örökösei
Jean-Louis Barrault Baptiste szerepében, Párizs, 1959, 18 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Béla Bernard-Mantel örökösei
Marionnettes de Salzbourg az 1937-es párizsi világkiállításon, 18 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Béla Bernard-Mantel örökösei
Marionnettes de Salzbourg az 1937-es párizsi világkiállításon, 18 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Béla Bernard-Mantel örökösei

BRASSAÏ (1899 – 1984)

Párizs, bal part, 30 x 40 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
Marlène, 1937 körül, 38 x 27,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
A költő Jacques Prévert, 1945, 38 x 27,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
Picasso a műtermében, 1939, 38 x 27,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
Vívódik a szívem, „Kiki de Montparnasse” énekesnővel, 1933, 33,5 x 28 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
Dali és Gala a műtermükben, 1932, 28 x 36,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
Kiki de Montparnasse és barátai, Párizs, 1932, 30,1 x 40,4 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
Éjszakai Párizs, könyv, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
Átváltozások, Brassaï, portfólió 12 képpel dobozban, vegyes technika, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
Ismeretlen szerző: *Tihanyi Lajos és Brassaï*, 14x28 cm, é.n., MNG

CAPA, Robert (1913 – 1954)

II. Világháború, Németország, Allemagne, 1945, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, 35 x 24,1 cm, Bibliothèque nationale de France (BnF)
A szörnyűségeknek vége van, a németek kezdenek visszatérni a boldogabb élethez, Németország, 1945, 34,6 x 27,2 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Orosz katonák fényképet készítenek magukról és a Győzelmi oszlopról Berlinben, hogy hazaküldjék a hátszágba, Németország, Allemagne, 1945, 30,9 x 27,3 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Gerda Taro, Spanyolország, 1937, 23,4 x 29,1 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)

CSEH, Gabriella (1975)

Enteriörtörténetek: André Kertész első párizsi lakása, rue de Vanves, Kertész radiátora, 1927-28, 2009, 200 x 148 cm, giclée nyomat Hahnemühle Photo Rag Baryta, eredeti tárgy, Forrás: Médiathèque de l'architecture et du patrimoine - André Kertész hagyaték archívuma, a művész tulajdona © Cseh Gabriella
Enteriörtörténetek: Brassai párizsi műterme, rue du Saint-Gothard, 2008, 14x28 cm giclée nyomat Hahnemühle Photo Rag Baryta,

részlet, a művész tulajdona © Cseh Gabriella
Enteriörtörténetek: André Kertész párizsi lakása, rue de Cotentin, 1931-36, 2015, 26 x 74 cm, giclée nyomtatás Hahnemühle Photo Rag Baryta, részlet, Forrás: Médiathèque de l'architecture et du patrimoine - André Kertész hagyatéka archívuma,

a művész tulajdona © Cseh Gabriella
Enteriörtörténetek: André Kertész első párizsi lakása, rue de Vanves, első párizsi önportré helyszínei, 1927-28, 2015, 26 x 74 cm, digitális nyomtatás Hahnemühle Photo Rag Baryta, részlet, Forrás: Médiathèque de l'architecture et du patrimoine - André Kertész hagyatéka archívuma, a művész tulajdona © Cseh Gabriella
Enteriörtörténetek: André Kertész első párizsi lakása, rue de Vanves, kilátás az Eiffel torony felé, 1927-28, 2015, 26 x 74 cm, giclée nyomtatás Hahnemühle Photo Rag Baryta, részlet Forrás: Médiathèque de l'architecture et du patrimoine - André Kertész hagyatéka archívuma, a művész tulajdona © Cseh Gabriella

Enteriörtörténetek: André Kertész első párizsi lakása, rue de Vanves, az egykori bejárati ajtó és helye, 1927-28, 2015, 26 x 74 cm, giclée nyomtatás Hahnemühle Photo Rag Baryta, részlet, Forrás: Médiathèque de l'architecture et du patrimoine - André Kertész hagyatéka archívuma, a művész tulajdona © Cseh Gabriella

DETVAY, Jenő Eugène (1956)

Őt, 1987/1998, 57 x 47 cm, brómezüst zselatin nagyítás, Polaroid 665, a művész jóvoltából © Detvay Jenő Eugène
Tojás 1., 1998, 57x47 cm, brómezüst zselatin nagyítás, Polaroid 665, a művész jóvoltából © Detvay Jenő Eugène

DUMAS, Nora (1890 – 1979)

Elfújta a szél, 1947, 39 x 30 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho
Leves az ágyban, 1930, 40 x 30 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs, Paris © Nora Dumas / Rapho
Paraszt pipával, 1930, 40 x 31 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho
Fiatal lány a kazalban, 1930, 40 x 30 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho
Ősz, 1947, 39 x 28 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho
Mezőőr, 1930-as évek 1930, 39 x 28 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho
Kecskék a tetőn, 1930-as évek, 30 x 39 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho
Akt, 1930-as évek, 38 x 28 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho

Kötő asszony, 1935, 38 x 29 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho
Lábak, 1930-as évek, 37 x 27 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs, © Nora Dumas / Rapho
Párizs, dátum nélkül, 19 x 18 cm, brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho
Paraszt és tehenek, dátum nélkül, 23 x 39 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Nora Dumas / Rapho

FEHER, Émeric (1904 – 1966)

Cím nélkül, 1934 körül, 18 x 24 cm, kemogram, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Cím nélkül, 1940 körül, 24 x 30 cm, kemogram, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Hőfoltok, Galibier hágó, dátum nélkül, 24 x 30 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Augusztus, 1934 körül, 24 x 30 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Les Halles, 1935, 18 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Építkezés az Atlanti-óceánnál, 1959 körül, 24 x 30 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Vasmű, 1959 körül, 40 x 30 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Építkezés-vonalzó, dátum nélkül, 24 x 30 cm, fotómontázs, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Késgyártó műhely, Thiers, 1948, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Sarrans-i gát, 1934 körül, 15 x 13 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams
Emeric Feher – Ervin Marton: Akt tanulmányok, 1948
Magányos séta a folyóparton, Párizs, 1935 körül, 19 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Párizs © Yvonne Fehér-Guilliams

FLEISCHER, Alain (1944)

A kés lelke, 1982, 54 x 35 cm, brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon © Alain Fleischer
Kafka, 1982, 57 x 40 cm, brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon © Alain Fleischer
Hétvége, 1982, 40 x 58 cm, brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon © Alain Fleischer
Keret - tükör, 1986, 60 x 43 cm, brómezüst zselatin nagyítás,

magántulajdon © Alain Fleischer

Vasalónyom, 1982, 60 x 43 cm, brómezüst zselatin nagyítás,

magántulajdon © Alain Fleischer

Ember lepedőben 8, 2003-2018, videó, 11'47,

magántulajdon © Alain Fleischer

FÉKÉTÉ, Carole (1970)

Rubik kocka 2010-2015, 50 x 50 cm, 6 db négyzetes kép együttese,

tintasugaras print és matt Diasec, a művész jóvoltából © Carole Fékété

Virágok I.-IV., 2003-2007, 24 x 30 cm, színes analóg kontaktmásolat,

a művész jóvoltából © Carole Fékété

HAÁR, Ferenc (1908 – 1997)

Fotográfiai kitekintés - Japán, Gyerekek, é.n., korabeli brómezüst

zselatin nagyítás, 5. sorozat, 1935, 9x13,5 cm,

Bibliothèque nationale de France (BnF)

HERVÉ, Lucien (1910 – 2007)

Le Corbusier, Port-folió, PHOT'OEIL, 1987, Legfelső bíróság,

Csandígarh, India, 1955, brómezüst zselatin nagyítás, Musée

Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Le Corbusier, Port-folió, PHOT'OEIL, 1987, A titkárság

(kormányhivatal), Csandígarh, India, 1955, brómezüst zselatin

nagyítás, Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Le Corbusier, Port-folió, PHOT'OEIL, 1987, Ronchamp-i

zarándokkápolna, 1954, brómezüst zselatin nagyítás, Musée

Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Le Corbusier, Port-folió, PHOT'OEIL, 1987, A Nantes-Rezé-i

lakóegység cölöpzete alatt, 1954, brómezüst zselatin nagyítás,

Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Cím nélkül, 1963, 30 x 20,5 cm, színes nagyítás,

Lucien Hervé hagyaték © Lucien Hervé örököse

Cím nélkül, Párizs, 1962, 37,7 x 25,5 cm, színes nagyítás,

Lucien Hervé hagyaték © Lucien Hervé örököse

HERVÉ, Rodolf (1957 – 2000)

Önportré, Budapest, 1990, Polaroid, 10,2 cm x 10,4 cm,

courtesy Várfok Galéria © Rodolf Hervé örököse

A Rézonances csoport tagjai, Tilos az Á, Budapest, 1990, Polaroid,

10,2 cm x 10,4 cm, courtesy Várfok Galéria © Rodolf Hervé örököse

Önportré, Budapest, 1993, Polaroid, 10,2 cm x 10,4 cm,

courtesy Várfok Galéria © Rodolf Hervé örököse

Victor Menshikoff műgyűjtő, Budapest, 1992, Polaroid,

10,2 cm x 10,4 cm, courtesy Várfok Galéria © Rodolf Hervé örököse

Cím nélkül, Polaroid, 10,2 cm x 10,4 cm,

courtesy Várfok Galéria © Rodolf Hervé örököse
Új nem, kazettaborító, 1992, Budapest, 21 x 30 cm, elektrografika
©Rodolf Hervé örököse
Válogatás Rodolf Hervé videomunkáiból 1992-1996 (Szűcs Tamás közreműködésével), 10'02 perc ©Rodolf Hervé örököse
Hars-vario raw-misto sorozat
Langyosvíz
Ági (Bárdos Deák Ágnes)

KERTÉSZ, André (1894 – 1985)

Révai Éva portréja, 1927 körül, 17 x 12 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Budapest
Torzulások 1/10, 1984, 26 x 29 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Teri Wehn-Damisch, Párizs
Torzulások 3/7, 1984, 26 x 29 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Teri Wehn-Damisch, Párizs
Torzulások 1/11, 1984, 26 x 29 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Teri Wehn-Damisch, Párizs
Torzulások 40, Párizs, 1933, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, 24,5x19 cm, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Vízalatt úszó, Esztergom, 1917, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, 18 x 24 cm, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Ferenczi Noémi portréja, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, 24 x 18,5 cm, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Mondriannál, 1926, 24,5 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Kontakt, 24 x 30cm, courtesy Teri Wehn-Damisch, Párizs
Kontaktok az 1935-1939-es periódusból, eredeti kontaktok, 22 x 30,5 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1935-1939-es periódusból, eredeti kontaktok, 22 x 28 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1936-1937-es periódusból, eredeti kontaktok felvévga, 32 x 24 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1935-1939-es periódusból, eredeti kontakt felvévga, 2,5 x 22,6 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1935-1939-es periódusból, „1937 IV. 2.”, 25,7 x 15,3 cm, eredeti kontaktok, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1960-1962-es periódusból, „Sept 24 – 1960”, 24,7 x 14,5 cm, eredeti kontaktok, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de

l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Arcok és a fotográfus tükröződése egy tükröződő ezüst gömbben, 1927, üvegnegatívról készített eredeti kontaktmásolat, 9 x 12 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Villa, 1928, Párizs, üvegnegatívról készített eredeti kontaktmásolat, 9 x 12 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kiki de Montparnasse, 1927, üvegnegatívról készített eredeti kontaktmásolat, 9 x 12 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Distorsions-sorozat három képe, 1933, üvegnegatívról készített eredeti kontaktmásolatok, 9 x 12 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1963-1966-os periódusból, 19,5 x 23,6 cm, eredeti kontaktok, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1963-1966-os periódusból, 24,9 x 19,5 cm, eredeti kontaktok, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1963-1966-os periódusból, „Feb 24 1966”, 21,7 x 28 cm, eredeti kontaktok, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1969-1970-es periódusból, „sept 2 1970”, 22 x 28 cm, eredeti kontaktok, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1969-1970-es periódusból, „dec 14 1970”, 21 x 28 cm, eredeti kontaktok, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kontaktok az 1935-1939-es periódusból, „1938 V. 8.”, 26 x 15,3 cm, eredeti kontaktok, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Kertész bátyjai (Magyarország), 4 x 5,5 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktkép, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Táncosok (Magyarország), 4 x 4,5 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktkép, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Szerelmesek (Magyarország) 4 x 4 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktkép, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Latin-negyed „Au bon coin” Párizs, utólagos brómezüst zselatin nagyítás, 1998, 28 x 22 cm, Musée Niépce Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

Birkák, Párizs, 1931 május, utólagos brómezüst zselatin nagyítás, 19 x 27 cm, Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
New-York, 1944. október 8., utólagos brómezüst zselatin nagyítás, 1998, 19,5 x 16 cm, Musée Nicéphore-Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône.

KLEIN, William (1928)

Iskolai kirándulás, Dakar, 1963 (ráfestés 2000), 119,4 x 142,9 cm, kromagén nyomtat, a művész tulajdona © William Klein

Nagy arc, nagy gombok, 5th Avenue, New York, 1955, 50,4 x 60,4 cm, brómezüst zselatin modern nagyítás, a William Klein műhely P-L D labormunkája, a művész tulajdona, collection de l'artiste © William Klein
Happy Days Bár, New York, 1954, 50 x 60,7 cm, brómezüst zselatin nagyítás lambda technikával, Boris Gayraud kivitelezése, PICTO Bastille, a művész tulajdona © William Klein

KOLLAR, François (1904 – 1979)

Bordeau-i kikötő, 1930, 27 x 22,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Kettős 1931-32 / Double, 1931/32, 30 x 23cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Lépcső Chanelnél „Année spéciale pour Gunther”, 29 x 22cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Montázs, 4,5 x 28,5 cm, korabeli brómezüst zselatin kontakt, montázs, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
„Borhan úr”, 29x22 cm, fotógram, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Cím nélkül, 27,5 x 23 cm, papírpozitív kontakt-technikával, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
A „Poliet et chausson” építési anyagokkal foglalkozó német cég n°10, 1957, 29 x 22 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Sínhordó, 1932, 29 x 22,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Kontakt-képecskék, Jean Cocteau és Susy Solidor, 1938, 4 db 5 x 4 cm kontaktkép, korabeli kontakt, brómezüst zselatin

papírra, 5 x 4 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Kontaktmásolat, Genevieve Tabouis, 20x15 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktmásolat, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Világkiállítás, 1937, 6 kép, 6 x 6 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktmásolat, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Cím nélkül, 26,5 x 15,5 cm, korabeli brómezüst zselatin, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Cím nélkül, kontaktmásolat (fél lábón álló emberek furcsa pózban, kabátban), 28 x 22 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktmásolat, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Cím nélkül, kontaktmásolat (gyár, munkások munka közben), 6x6 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktmásolat, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Világkiállítás, 1937, 6 kép, 6x6 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktmásolat, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
Marina hercegnő, 1932, 35 x 25,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
„Tony Mella barátom, dekoratőr-festő”, 1936, 22 x 28 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation F. Kollar
25 Kollar-fotó, 1934, 30 x 40 cm, kiadvány, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

LABORI MESZÖLY, Miklós (1883 – 1976)

Férfi portré, 1920-as évek vége, 24 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, színezett, a Meszöly család jóvoltából, Párizs © Labori Meszöly örökösei
Gaby Morlay színésznő a Hôtel Negresco előtt, Nizza, 1930-as évek, 24 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, a Meszöly család jóvoltából, Párizs, Paris © Labori Meszöly örökösei
Kék szoknya, 1920-a évek vége, 24 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, színezett, a Meszöly család jóvoltából, Párizs © Labori Meszöly örökösei
Női modell, 1920-as évek vége, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, 24 x 16,5 cm, a Meszöly család jóvoltából, Párizs © Labori Meszöly örökösei
Akt kutyával, 1930-as évek, 23 x 16,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, a Meszöly család jóvoltából, Párizs © Labori Meszöly örökösei

Táncosnő, 1930-as évek, 24 x 17 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, a Meszöly család jóvoltából, Párizs © Labori Meszöly örökösei
Fiatal lány kék ruhában, 1930-as évek eleje, 23,5 x 16,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, színezett, a Meszöly család jóvoltából, Párizs © Labori Meszöly örökösei
Révai Éva, Nizza, Hôtel Negresco, 23,4 x 17,3 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, a Meszöly család jóvoltából, Párizs © Labori Meszöly örökösei

LANDAU, Ergy (1896 – 1967)

Révai Éva portréja, Párizs, 1930-as évek eleje 1930, 37,6 x 27,7 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Budapest © Ergy Landau / Rapho
Tibeti láma kolostor lakatlan vidéken, Mongolie, 1953-54, 17 x 23 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Christine Dufour-Beothy © Ergy Landau / Rapho
Nyilazó férfi, 1953-54, 18 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Christine Dufour-Beothy © Ergy Landau / Rapho
Női portré, 22,4 x 29 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Tanulmány, 19,5 x 24,4 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF) © Ergy Landau / Rapho
Ylla portréja, 1952, 39 x 29,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Ergy Landau / Rapho
Olasz táj, 1930, 23x28 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Ergy Landau / Rapho
Simon Böske, Miss Europa, 1929, Párizs, 21 x 16 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Budapest © Ergy Landau / Rapho
Simon Böske, Miss Europa, 1929, Párizs 12 x 8 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, magántulajdon, Budapest © Ergy Landau / Rapho

MARTON, Ervin (1912 – 1968)

Jókívánság, 8 x 20 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Étienne Reti © Ervin Marton Estate (USA)
Boldog új évet, 1948, 12 x 15 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Étienne Reti © Ervin Marton Estate (USA)
Irène és Frédéric Joliot-Curie, 1950-es évek, 18 x 13 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Étienne Reti © Ervin Marton Estate (USA)
Chaplin, 1950-es évek első fele, 16 x 13 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Étienne Reti © Ervin Marton Estate (USA)
Marc Chagall, 1951, 39,1 x 29,5 cm, korabeli brómezüst zselatin

nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Őnarckép, 1952, 39 x 29,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Paul Léautaud, 50-es évek, 37,5 x 29,3 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)
Párizsi műterem, 6 x 9 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktkép, courtesy Cseh Gabriella © Ervin Marton Estate (USA)
Párizsi műterem, 6 x 7 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktkép, courtesy Cseh Gabriella © Ervin Marton Estate (USA)
Kontaktmásolat ebédelő családdal, 30-as évek vége, 18 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktmásolat, courtesy Étienne Reti © Ervin Marton Estate (USA)

NADJ, Josef (1957)

Inhancutíli- tatem, 2018, 120 x 100 cm cyanotípia, a művész tulajdona © Josef Nadj
Mnémosyne 3, 2018, 30 x 30 cm, giclée nyomat Canson Baryta papíron, a művész tulajdona © Josef Nadj
Mnémosyne 33, 2018, 30 x 30 cm, giclée nyomat Canson Baryta papíron, a művész tulajdona © Josef Nadj
Mnémosyne 66, 2018, 30 x 30 cm, giclée nyomat Canson Baryta papíron, a művész tulajdona © Josef Nadj

PÖRNECZI, Bálint (1978)

Renaud, kanadai független rendező, Cannes, 2015, 100 x 100 cm, mobiltelefonos fotó, digitális nyomat archival Hahnemühle Photo Rag Baryta papíron, a művész tulajdona © Pörncezi Bálint

RÉVAI, Ilka (1873 – 1945)

Éva, 1920-as évek második fele, 15,5 x 22,8 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Kajdi Csaba, Budapest © DR
Éva, 1920-as évek második fele, 14,5 x 21,8 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Kajdi Csaba, Budapest © DR
Éva, 1920-as évek második fele, 22,8 x 17 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Kajdi Csaba, Budapest © DR
Éva, 1920-as évek eleje, 22,8 x 16,4 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Kajdi Csaba, Budapest © DR
Kassák Lajos portréja, 1917, 23,9 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Kajdi Csaba, Budapest © DR

REY, Rosie (Földi Rózsi) (1897 – 1972)

Szibéria, 1934, 22,5 x 15,2 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi Fényképtára, 69.447 © Földi Rózsi örököse

Gyermektemetés Moszkvában, 1934, 17,6 x 23 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára, 69.448 © Földi Rózsi örököse

Utcán üldögélő idős asszonyok és gyerekek Párizs, 1930-as évek, 19,4 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,

84.527 © Földi Rózsi örököse

Németh Andor, Párizs, 1939-1944 között, 23,5 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Petőfi Irodalmi Múzeum,

12.968 © Földi Rózsi örököse

Fejtő Ferenc, Párizs, 1930 körül, 10,5 x 7,8 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Petőfi Irodalmi Múzeum, F.3196 © Földi Rózsi örököse

Kikötő rakodómunkásokkal, Párizs, 1920-as évek, 22 x 17,5 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Petőfi Irodalmi Múzeum

F.15600 © Földi Rózsi örököse

Búcsú a pályaudvarnál, Párizs, 1930 körül, 21 x 15 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Petőfi Irodalmi Múzeum,

F.17266 © Földi Rózsi örököse

SARKANTYU, Illés (1977)

Kontakt, Parafrázis: Lucien Hervé, 2007/2012, 87 x 150 cm, giclée nyomat Hahnemühle Photo Rag Baryta papíron, courtesy Sandly Orsolya © Sarkantyu Illés

STEINER, André (1901 – 1978)

Akt afrikai maszkkal, 1934, 24 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

© Nicole Bajolet Steiner

Őnarckép, 1935, 29 x 40 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

© Mme Nicole Bajolet Steiner

Gyárkérmény bontása, 1930 és 1940 között, 23,8 x 18,3, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce,

Ville de Chalon-sur-Saône © Nicole Bajolet Steiner

A cigarettázó Lily Steiner, 1934, 24,1 x 18,2 cm, korabeli brómezüst zselatin, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

© Nicole Bajolet Steiner

Táncosnő, 1936 és 1937, 22,8 x 17,9 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône

© Nicole Bajolet Steiner

Divatfotó, 1935, 24 x 18,1 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Nicole Bajolet Steiner

Látszóes modell, Saint-Moritz, 1935, 24,4 x 18,1 cm,

korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône © Nicole Bajolet Steiner
Kígyóbűvölő, Marrakech, 1933, 30 x 24 cm, korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
© Nicole Bajolet Steiner

Lily, 1934, 22,9 x 15,4 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée
Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Nicole Bajolet Steiner
Lily, 1936, 24,3 x 18 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée
Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Nicole Bajolet Steiner

SVED, Étienne (1914 – 1996)

Mutatványos majommal, 1938 és 1944 között 1938 et 1944,
24 x 17,7 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás,
Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône
© Étienne Sved örököse

Temetőőr Saqqarah-ban, 1938 és 1944 között, 23 x 17,5 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône, © DR

Öregember portréja, 1938 és 1944 között, 21,5 x 18 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse

Egyiptomi templom, 1938 és 1944 között, 30 x 24 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse

Olvasó férfi, 1938 és 1944 között, 18 x 23 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse

Egyiptomi szobor, 1938 és 1944 között, korabeli brómezüst zselatin
nagyítás, 39,5 x 30 cm, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse

Maalesh, 1938 és 1944 között, 34 x 27,5 cm,
korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse

Cím nélkül, 1938 és 1944 között, korabeli brómezüst zselatin
kontaktmásolat, 24 x 18 cm, Musée Nicéphore Niépce,
Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse

Fiatalember a hajóorrán, 1938 és 1944 között, 20 x 18 cm,

korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse
Kontaktmásolat képei (1-6), 1938 és 1944 között, korabeli brómezüst zselatin kontaktmásolat, 6x6 cm, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse
12 képből álló kontakt-oldal, 32,5 x 25,5 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktmásolat, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse
Kontakt-album lapja, 1938 és 1944 között, 35 x 24,3 cm, korabeli brómezüst zselatin kontaktmásolat, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse
Gyászoló a Régi-Kairóban, 1938 és 1944 között, 24 x 17,7 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Musée Nicéphore Niépce, Ville de Chalon-sur-Saône © Étienne Sved örököse

TRAUNER, Alexandre (1906 – 1993)

Párizs háztetői Alexandre Trauner fejével, 1935, 40 x 30 cm, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, Bibliothèque nationale de France (BnF)

YLLA

Jacques Prévert, háttérben Alexandre Traunerrel, 1948, Saint-Paul-de-Vence, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Pryor Dodge © Ylla / RAPHO
Jacques Prévert, Alexandre Trauner és Pierre Prévert a Les Amants de Vérone című filmen dolgozik, 1948 nyara, Saint Paul de Vence, korabeli brómezüst zselatin nagyítás, courtesy Pryor Dodge © Ylla / RAPHO

Tárgyak:

Kertész levele édesanyjától, A/4, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
A bevándorlási hivatal regisztrációs kivonata, A/5, Ministère de la

Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine,
Distr. RMNGP, Donation A. Kertész

Germain Krull - André Kertész - Eli Lotar levele Lucien Vogelnek, VU,
11, 2 x A/4, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de
l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
*„Kertész-fotókiállítás”, „Kiállításmegnyitó-est” a „Sacre du printemps
galériában”*; 13,5 x 11 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque
de l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
„Kiállításmegnyitó-est” a „Sacre du printemps galériában” női portréval,
2 db, 14 x 8,5 cm, Ministère de la Culture (France), Médiathèque de
l'architecture et du patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész
Márai Sándor levele borítékkal, 11,5 x 14,5 cm, Ministère de la Culture
(France), Médiathèque de l'architecture et du patrimoine,
Distr. RMNGP, Donation A. Kertész

*Kontinentális és nemzetközi fotózás - André Kertész / Continental
Photo International Photo Service - André Kertész*, 19,5 x 14,5 cm,
Ministère de la Culture (France), Médiathèque de l'architecture et du
patrimoine, Distr. RMNGP, Donation A. Kertész

Alexandre Trauner névreszló Rolleiflex fényképezőgépe,
magányújtemény, Párizs

Quentin Bajac, Béatrice Andrieux, Michel Richard, Jacques
Sbriglio: *Contacts: Le Corbusier / Lucien Hervé*, Éditions Seuil, 2011

Könyvek, kiadványok:

- Kertész, André, *Nos amies les bêtes*, Librairie Plon, Paris, 1936.
- L.Lorelle, *Esthétique du nu*, Photo-Cinéma, 1964.
- Beslon, René, *Rogi André, Portraits*, 1981, Éditions du Regard, 1981.
- Le sommeil dans l'art*, Chavane Éditeur, 1959, benne Étienne Sved fotójával „*obtenue par coulage de gélatine sur plaque sensible*”
- G. Lechevallier - François Kollar, *Verriers et céramistes, La France travaille*, Éditions des Horizons de France
- Sved, Etienne, *Adolf ou à quand le Crépuscule des Odieux*, Nesle/Svéd, é.n.
- Hervé, Rodolf, *Fulgurance*, Édition Ville Ouverte / Les Douches-la Galerie, 2008.
- Hervé, Rodolf, *Harsh varios raw misto*, electrographic calendar '93 /elektrografikai naptár
- Ylla, Deux petits ours*, Guilde du livre, 1954.
- Ylla*, kiállítási katalógus, Musée Nicéphore Niépce, 1984. január 8.
- Genevoix, Maurice – Landau, Ergy, Le petit chat*, Arts et métiers, 1957.
- Peindre, Mieux vivre*, 1937. március, Rogi André, Nora Dumas, André Steiner felvételeivel
- Nora Dumas*, kiállítási katalógus, Musée Nicéphore Niépce, 1989.
- Bonnieux, Yves - Landau, Ergy, *Horoldamba, le petit mongol*, Calmann-Levy, 1957.
- Gascar, Pierre - Landau, Ergy, *La Chine aujourd'hui*, Éditions Clairefontaine, 1955.
- Le photographe*, folyóirat Marton Ervin tanulmányával az aktfotózásról, 1953. június
- Match, szemle, *Robert Capa képriortja spanyol polgárháborúról*, 1939. február 2.

Match, szemle, *Robert Capa képriportja ejtőernyősökről*,
1939. március

Réalités, Robert Capa *tizenkilenc oldalas képes riportja Ukrajnából
és Moszkvából*, 1949. február

Steiner, André, *45 Nus*, Éditions Sun, 1947.

Goldberger, Sacha , *Mamika*, Balland, 2010.

Folies Bergère, műsorfüzet, reklám Emeric Feher fotójával
Fiat, kéthavonta megjelenő szemle,
Kollár felvételei Párizsról 1937. november

Roegiers, Patrick – Baque, Dominique, *Francois Kollar*, 1989,
Philippe Sers éditeur/Vilo/Ministère de la Culture

Fombeure, Maurice - Marton, Ervin, *Paris m'a souri, Alpina*, 1959.
Ergy Landau, kiállítási katalógus, Musée Nicéphore Niépce,
1988. január 15.

Cheval, François – Catherine, Arnaud, *Steiner André, Ce qu'on n'a
pas fini d'aimer*, le bec en l'air, 2011.

Lorant, Stefan, *Wir vom film 1928*

Köszönet:

A Budapesti Történeti Múzeum köszönetet mond mindazoknak az intézményeknek és magánszemélyeknek, akik műtárgyaikat a kiállításra kölcsönözték:

Intézmények:

Bibliothèque nationale de France (BnF), Párizs
Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest
Médiathèque de l'architecture et du patrimoine (MAP),
Charenton-le-Pont
Musée Nicéphore Niépce, Chalon-sur-Saône
Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest
Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria Budapest,
Francia Intézet Budapest

Magánszemélyek és művészek:

Christine Beothy-Dufour, Famille Bernard-Mantel,
Teri When-Damisch, Yvonne Fehér-Guilliams, Judith Hervé,
Kajdi Csaba, Pierre és Yves Marton, Famille Meszoly,
Etienne Reti, Simon Tibor, Jean Varga, Laurence Varga

További köszönet: Sylvain Besson, Anne-Céline Borey,
Carré Frédéric, Cassiau Agnes, Cserba Fanny, Cserba János,
Cserba Péter, Cserba Veronika, Pierre-Louis Denis,
Adèle Eisenstein, Florence Ertaud, Fisli Éva, Michel Frizot,
Jaksa Éva, Tiffanie Pascal, Matthieu Rivallin, Sandly Orsolya,
Várfok Galéria, Dominique Versavel, Vintage Galéria
és külön köszönet az alkotásaikat önzetlenül rendelkezésünkre
bocsátó művészeknek.

Partnerek és a munkában résztvevők:

Kurátorok: Cserba Júlia és Cseh Gabriella

A kiállítás grafikai terveit: Ipsics Barbara és Cseh Gabriella

Kiadványtervezés: Ipsics Barbara

A kiállítást a BTM-ben koordinálta és szervezte:

Farbaky Péter, Róka Enikő, Szabó János

**A műtárgyakat a kiállításra előkészítették és restaurálták
a Műtárgyvédelmi osztály munkatársai:**

Ördög Edit, Papp Sándor, Rácz-Szabó Katalin

A franciaországi műtárgykölcsönzést koordinálta:

Boldog Fanni

Fényképek: Bakos Ágnes és Tihanyi Bence

Kiállítási adminisztráció: Rist Edina

Pénzügyi adminisztráció:

Nagyné Németh Hajnalka és Szunyogh Márta

A kiállítási installációt kivitelezte: a BTM Műszaki Osztálya
Mitter Ágnes osztályvezető irányításával és az Arkasz 2002
Építőipari Kft Pátkai Sándor vezetésével

A kiállítás létrejöttében közreműködtek

a Közönségkapcsolati és Szervezési Főosztály munkatársai
Tamás István főosztályvezető irányításával:

PR és kommunikáció, szöveggondozás:

Kiss Emőke és Kincses Ria

Múzeumpedagógia:

Berhidai Magdolna és R. Kiss Gabriella

Szervezési feladatok:

B. Jankó Melinda, Kincses Ria, Garbai Nóra

Fordítók: Adèle Eisenstein, Zombori Andrea

Biztosítás: Uniqa Biztosító Zrt.

Műtárgyszállítás: ARTEX Logistic Kft.

Filmek, videók: Deli Béla és Retezi László

A Magyar fotográfusok Franciaországban az 1920-as évektől napjainkig című könyv hiánypótló vállalkozásként a Magyarországon közismert művészek mellett – számos olyan magyar származású fotográfus pályáját mutatja be, akik Magyarországon eddig még szakmai körökben is kevésbé voltak ismertek, miközben sokan közülük Franciaországban és azon túl is nevet szereztek maguknak.

Corvina Kiadó

Oldalszám: **296 oldal**

Megjelenés: **2019. február 8.**

Kötés: **Kartonált**

ISBN: **9789631365429**

Méret: **250 mm x 220 mm**

Ára : 8900 Ft

Kapható a Budapesti Történeti Múzeum múzeumshopjaiban.

